

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Brassóban, Nagy- s Czérna-utca sarkán
Papp Ferencz butoraktára fölött,
hol a szerkesztő hétköznapiokon délelőtt
9—11 óra között,
és Bolonya, mester-utca 325. sz. alatt,
hol minden délután található.
A lap szellemi részét illető minden közle-
mény, valamint az
előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Nagy-küküllőmegyei érdekű közlemények
Horváth László
társzerkesztőhöz Segesvárra küldendők,
a kis-küküllőmegyei érdekű közlemények
Gyöngyösi István
társzerkesztőhöz Dicső-Szt.-Mártonba.

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinkai, segesvári és szent-ágothai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁRÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. **Budapest:** Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Berndt, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelék Alajos, Dukas M.; **Berlinben:** Rudolf Mosse; **Frankfurtban:** Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

14-ik szám.

Brassó, Csütörtök, január 31-én.

V. évfolyam 1889.

Rudolf trónörökös.

Remeg a toll kezünkben, midőn leírjuk e hirt:

Rezső trónörökös meghalt.

A budapesti távirati iroda folyó hó 30-ikán d. u. 4 óra 23 perczkor adta fel e sürgőnyt, mely este 7 óra 15 perczkor érkezett ide.

„**Bécs**, jan. 30. (d. u. 4 óra 5 perczkor feladva.) Baden melletti Majerlingből, hová Rudolf trónörökös tegnapelőtt este vadászatra ment, ép e pillanatban vesszszük azon megrendítő hirt, hogy Rudolf trónörökös Ő fensége, valószínűleg guta-ütés következtében hirtelen meghalt.“

Szent-István koronájának örököse, imádvá szeretett trónörökösünk, Magyarország összes népeinek bálványa: Rudolf főherczeg nincs többé.

A megedzett férfit, a rendkívüli természetű adományokkal megáldott koronaherceget, kire teljes büszkeséggel, reménytelten nézett Ausztria-Magyarország minden fia, a nemzet legnagyobb barátját vadászat alkalmával ragadta el a kérlelhetetlen halál.

Gyászunk világra szóló, mert az összes európai uralkodó háznak nincs egyetlen tagja, a ki mindenütt oly szeretetnek örvendett volna, mint a mi szeretett trónörökösünk, a ki már nincs többé.

Az alig harmincz évét mult trónörökös, monarchiánk szeme-fénye, ravatalon fekszik. A felséges uralkodó-ház és vele az egész ország a legmélyebb gyászba borult, s akaratlanul is zugolódnia kell Isten ellen, a ki ezen

borzasztó csapást mérte reá. A felséges uralkodóház, az egész nemzet megrendül e nagy csapás alatt, melyhez hasonló a mohácsi vész óta nem érte hazánkat.

Kidőlt az állam jövődő oszlopa, feje s helyébe nincs a ki lépjen, kihez a nemzetet a szeretet s ragaszkodás kösse, ha majdan dicsőségesen uralkodó királyunkat is elszólítja magához Isten.

Oh, Isten! mit vétett neked e szegény ország, e nemzet, mit szeretett királyi háznak, hogy ily kemény megróbáltatásnak teszed ki?

Mit vétett neked e nemzet, hogy megfosztod szemefényétől, büszkeségétől?

Az ország gyászol. A gyász országos, — mert leginkább sujtja a csapás e szegény országot.

Kárpátokból Adriáig zeng e gyászhi: Rudolf trónörökös nincs többé.

Elhal a farsangi zene. A nemzet nem

mulathat, ha trónjának örököse ravatalon fekszik. Néma gyászházza válik az ország, csak a zokogás hangjai hallszanak: a nemzet minden igaz fia forró könyeket hullat a legjobb, legnemesebb fejedelmi sarj ravatala előtt. A mulatóhelyek ajtai bezárulnak, gyászlobogók lengnek mindenütt, — nincs szükségünk hivatalos gyászra: a nemzet gyászol szívében s nem fogja feledni soha Rudolf trónörökösét!

Nyiljatok meg templomok ajtai! Nyiljatok, hogy imádkozzunk az egek Urához, szenteljük meg emlékét a mi korán elhalt trónörökösünknek! Nyiljatok, hogy imádkozzunk az egek Urához! adjon vigaszt imádvá szeretett királyunknak, királynénknak s trónörökösünknek és az egész felséges Háznak s ha már sujtotta ily borzasztón a hazát, tartsa meg legalább soká királyát!

Imádvá szeretett trónörökösünk emlékét pedig őrizze meg a nemzet az idők végtelenségéig!

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Cyprián.

— Eredeti novella. —

Gárdonyi Gézáról.

(Folytatás.)

14) Egy este a klubban volt Cyprián, s nézte mi-ként hull az arany a kártyaszín változása szerint.

Egyszer csak, a vállára csapnak, Cyprián visszafordul, Volage barátját látja maga előtt, a ki így szól hozzá:

— Nos? Nem volna kedve?

Cyprián agyán villámként rohant egy gondolat keresztül: oh ha én ezt az embert koldussá tehetném!

Homloka kigyulladt, szemei fellobogtak, udvariasan válaszolva:

— A mint tetszik.

Volt nála száz arany, kiöntötte e szényéből az asztalra, s kártyát keverve s kártyákat osztva, vakmerően mondá:

— Ötven arany!

— Áll! — felelt társa hideg nyugalommal, s a kártyába tekintve azonnal fizeté.

— Dupla vagy semmi!

— Állom, — felelt Cyprián.

A másik asztalnál abbanhagyták a játékot, min-denki Capriny és Volage küzdelmét nézte.

A kártya forgott, az arany csörömpölt, a két játékos bámulatos flegmával forgatta Fortuna bibliáját.

Negyedóra mulva Volage ur letette a kártyát, fölkel, és így szól:

— Mosszió Capriny, gratulálok a nagy szerencséhez, nekem mára elég.

— A mint tetszik, — felelt kedvetlenül Cyprián és összesöpörte aranyait.

Azonban nem engedték elmenni. A nagyvilági tisztesség úgy hozza magával, hogy kapzsi menekülésnek ne tűnjék fel az elmenés; játszania kellett tovább.

Bankot adott.

Az arany és bankjegy bolondul ömlött hozzá.

A klub idősebb tagjai megesküdtek, hogy mióta a klub áll, ilyen bolond szerencséje még senki-nek sem volt a zöld asztalnál.

Reggel felé aztán egyenkint elszökdöstek a játékok. — Cyprián előtt két millió frank feküdt aranyban és bankjegyekben.

Cyprián inasa görnyedt a pénz súlya alatt, midőn ura után vitte.

Cyprián előre örvendett annak, hogy milyen kellemesen lepi meg Jolánt, midőn a tömérdek aranyat lába elé önti, azonban a dolog másképt történt.

Asztalán két levelet talált. Az egyik Jolán írása volt, a másik ismeretlen.

Valami kínzó sejtélem vágta szíven, midőn a

levelet megláta. Izgatottan tépte fel a pecsétet, s a levélben e szavakat olvasa:

•Kedvesem!

Szerelmünk már sokkal inkább lehiggadt, hogysem fájdalmat okozna neked az elválás. — Elégé megnőtt már a szárnád, hogy a nagyvilágban megélj. Én nyugtalan természetű, gyenge nő, még élvezni akarok, elég fiatal vagyok hozzá. Feledj el, és vedd bucsucsókom helyett az ide mellékelt százezer frankot. Jolán.

Cyprián úgy állt ottan, mintha villáműrés kábitotta volna meg. Az ablakon besütő nap sugarai megvilágították halavány arcát és a kezében tartott bankjegyeket.

Azonban magához tért, felbontá a másik levelet is. Ebben ez állt:

•Capriny ur!

En régóta szeretem az ön kedvesét. Ma csak azért vontam őnt játékba, hogy ne álljon utamban. Azt hiszem, a kétszázezer frank, a mit vesztettem és az ön józan esze, a mit ön e pillanatban nem fog elveszíteni, — kibékítik őnt, s ha évek múlva találkozunk, gentlemannekhez illő hidegvérrel szorítunk újra kezét. Volage.

Cypriánt örült düh fogta el; szaladni akart egyszerre, hajadon föl a nyílt ajtón át a szökevények után, de a mint megfordult, csak egy lépést tudott előre tenni, azután ajultán zuhant végig a szönyegen.

(Vége következik.)

Újabb táviratok.

Bécs, este 8 órakor. (éjjel 11 óra 15 perczkor érkezett.) „Wiener Allgemeine Zeitung“ külön kiadása jelenti, hogy a trónörökös tegnapelőtt Koburg Fülöppel és Hoyos gróffal Majerlingbe ment vadászni. **A trónörökös már tegnap rosszul érezte magát.** Mikor a vadásztársaság ma reggel egybegyült s a trónörökös nem jelent meg, tudatták a társasággal, hogy **a trónörökös szélhűdés érte.**

Budapest, jan. 31. (7 óra 35 perczkor feladva.) Összes lapok gyászkeretben, fájdalomtelt cikkeket szentelnek a trónörökösnek.

Bécs, jan. 31. (7 órakor feladva.) Hivatalosan megállapított, hogy a trónörökös reggel **7 és 8 óra között szélhűdés következtében meghalt.** Holttestét, mint hirlik, éjjelkor elszállítják Badenből; 1 órakor ide érkezik. Ma tesznek intézkedést temetésre. **Magánversiók szerint trónörökös lövésnek esett áldozatul.** A király tizenegykor kapta az értesítést; mélyen megrendült, úgy királyné, trónörökösne és Valéria kezeit tördelve jártak termeikben. A trónörökös holttestét este hétkor vasuti kocsira tették. A vonat éjjelkor elindult Badenből. Haláleseti jegyzőkönyvet Bombelles gróf, Kipschner várkapitány, Mayer udvari lelkész irtak alá. Bel- és külföld összes városaiból érkeznek részvétlétviratok.

Szavazás után.

A képviselőház 126 szótöbbséggel általánosságban elfogadta a véderőről szóló törvényjavaslatot.

Az ellenzék hiába erőlködött, hiába élt heteken keresztül a legkülönbözőbb eszközökkel, — a javaslat általánosságban igen nagy többséggel ment keresztül.

Hiábavaló volt a szónokoknak csaknem kifogyhatatlan sora; hiábavalók voltak az ifjusági tüntetések s az „agg hontalan“ provokálása oly hangú sürgönyre, mely semmikép sem méltó ama nagy név viselőjéhez és multjához; hiábavaló volt a választóközönség direkt felhívása, hogy követeljék választottaitól a törvényjavaslat ellen való szavazást, — a többség megszavazta a javaslatot.

E szavazás korántsem jelenti azt, hogy ez a többség egyetért a javaslat minden részével; távolról sem. Ez csak azt jelenti, hogy a többség felismerve a külpolitikai helyzetet, ezt az áldozatot is meghozta a haza védőképességének emelésére, fentartva magának, hogy a részletes tárgyalás alkalmával alkotmányos garanciákat szerezzen a sérelmes pontok ellenében.

Azt hisszük, ez a helyes eljárás. Így fogták fel azt azok is, a kik egyes részletekért exponálták magukat, mint Horváth Gyula, Hegedűs Sándor és mások, a kik elég határozottan mondták meg véleményüket a házban és pártban.

Ha az ellenzék elfogadja egyik tagja, Fenyvessy Ferencz javaslatát s hasonlóan cselekszik, sokkal szebb, sokkal méltóbb lett volna hozzá s a külföld előtt is sokkal kedvezőbb képet nyert volna a magyar parlament, mely ezzel ismét azt bizonyította volna, hogy a pártok elnémulnak, ha a haza biztonságáról van szó.

A javaslatnak általánosságban való elfogadása nem jelent mást, mint a helyzet felismerését és méltánylását.

Am, ha vannak a javaslatnak sérelmes részei, azok ellen a részletes tárgyalásnál kell küzdeni, s ha ott elbukik a józan érv, az alkotmány biztosítását célzó szándék; ha ott nem lehet eléggé megnyugtató garanciákat nyerni: akkor hátra van még a harmadik olvasás, ott lehet helye a javaslat visszautasításának.

De megtagadni már általánosságban is, az nem lehet indokolt.

Még indokolatlanabb, ily fontos törvényjavaslatot kormánybuktatási célra felhasználni akarni, s egészen hibás a választókhöz való apellálás. A régi idők, a képviselőknek adott „kötött menetlevél“ rég megszűnt; a képviselő ma csak pártprogramot vall, annak alapján választatik, de hogy a választóktól instrukciókat fogadjon el, az már nem járja.

Ellenzéki lapokban egyenes felhívás jelent meg a választókhöz, hogy tartsanak népgyűléseket s követeljék képviselőiktől, hogy a javaslat ellen szavazzanak.

Vajjon, ha higgadtan gondolják meg az illetők e lépést, helyeslik-e?

Alig hisszük. Mert ez oly veszélyes játék, mely ma-holnap gyakorlati alkalmazást nyerve, komolyan veszélyeztethetné a parlamentarizmust. Ma ez, holnap az nem tetszik a

választók egy részének; ma ezt parancsolnak képviselőiknek, holnap amazt. Vajjon akarnak-e az ellenzéki urak képviselők lenni, ha nem a saját meggyőződésük szerint cselekedhetnének, hanem a szerint, a mint választóiknak tetszenék?

Alig hisszük. Már pedig a mi az egyiknek jogos, az a másiknak méltányos.

Különösen feltűnő ez az eljárás épen azoknál, kik lépten-nyomon hirdetik a szabad meggyőződést, ostromozva minden befolyást.

Vajjon ez nem a legnagyobb mérvű befolyásolás?

Visszatérve magára a javaslatra, ismételjük, mit már egyszer kijelentettünk: hogy annak 14-ik §-sa jelen alakjában csakugyan sérelmes és alkotmányunkba ütköző. Annak a tisztázásához csakugyan szükséges alkalmas „modus vivendi“-t találni. A kormányelnöknek a korona beleegyezésével jegyzőkönyvbe adandó nyilatkozatában mi megnyugodhat, mert ez kötelező minden kormányra és a királyra is. Már pedig nagyon helyesen jegyezte meg egyik képviselőházi szónok, hogy az osztrák császár nem akarhat mást, mint a magyar király. Apponyinak az az ellenvetése, hogy ha kötelező is az a jelenlegi uralkodóra, kinek nevében tétetett, nem kötelező a későbbi uralkodóra, — sem fogadható el, mert ha az uralkodó nem akarja ezt elfogadni, akkor azzal azt bizonyítja, hogy alkotmányunkat nem tiszteli, az ily uralkodóval szemben pedig joga van a nemzetnek évről-évre megtagadni az ujoncz-jutalékot s a vége csak az lenne mégis, hogy az illető uralkodó engedne, okulva a multakon.

A tisztí vizsgának magyar nyelven is való lehetősége a magyar állam tekintélyének szempontjából is feltétlenül szükséges. Amde a vizsgák lehetősége nem a törvényhez, hanem végrehajtásához tartozik. A képviselőház jól teszi, kötelességét teljesíti a nemzet iránt, ha követeli ezt. A delegációkban alkalma lesz ellenőrizni.

Ha e kedvezmény biztosítatik, — t. a. német nyelvnek oly ismerete mellett, a megnyit a szolgálat érdeke megkövetel — akkor bátran állhat ott a második évi szolgálat: önértékes magyar ifjura nem fog vonatkozni.

A véderő-törvény.

— 1889. jan. 29.

Az 1867-iki kiegyezés óta még nem volt oly viharos ülése a parlamentnek: a boszniai háború óta még nem voltak a kedélyek úgy felizgatva, mint ma: a véderőjavaslat fölötti szavazás napján. A ház karzatai zsufolva, az utcán a ház előtt ezernyi néptömeg, nagyobbára ifjuság.

Benn a házban Ugron beszélt és Tisza Kálmán. Ugront a saját pártja, Tiszát a nagy többség lelkesen megéljenezte.

A karzaton jelenlévő nagyszámu ifjuság és intelligencia többször tapsolta Ugront, mi az elnöki beavatkozást vonta maga után. Az elnök kijelentette, hogy a tüntetés ismétlődése esetén a karzatot kiüriteti.

Szentkirályi Albert kérdést intézett az elnökhöz a detektívek jelenléte miatt.

Péchy Tamás kijelentette, hogy a detektívek jelenléte tudta nélkül történt.

Végül következett a szavazás, melynél az ellenzék minden igennel szavazót kikacagott, míg a nem-

mel szavazókat megéljenezte. A szavazás eredményéről még aznap d. u. 3 óra 20 perczkor vett sürgönyt külföldön kiadásban adtuk ki, a melyet olvasóinkhoz juttattunk. A többség 126 szavazat.

Az eredmény kihirdetése óriási vihart keltett s mikor az utcán lévők erről értesültek, éktelen zajban lármába törtek ki, a mire csak csendes képes, de komoly közönség nem.

Midőn a szavazásról a képviselők távoztak, minden ellenzéki viharos éljenzéssel kísért az országház előtt nagyszámban megjelenő i. juság. A kormánypártiakat minduntalan abzugolták.

Az utcán ácsorgók folytonos éljenzés közt abzugolták Tiszát és Fehérváryt, úgy, hogy a tüntetés már fenyegető jelleget kezdett ölteni, midőn Ugron Gábor kiment s feloszlásra hívta fel a tömeget. — De minthogy ez sem használt, a lovas rendőrség szétkergette az ellentálló tömeget. Több elfogatás történt és több sebesülés.

A főváros komoly, higgadt közönsége körében közmegebotránkozást kelt ezen, kvalifikálhatatlan eljárás, hogy a szólás-szabadságot ily módon akarják terrorizálni.

A képviselőház ülése elején felolvasatott Horváth Gyula leve, melyben kijelenti, hogy alelnöki állásáról lemond.

A szabadelvű pártból az általunk már táviratilag jelzett Horváth Gyulán s Miklós Gyulán kívül kiléptek még: Hámos László, Szimialovszki és ifj. gróf Teleki Domokos.

A választókerületekben országszerte készülnek a népgyűlések, melyeket az ellenzéki lapok kézitenek elő. Ezzel egyidejűleg természetesen lábra kap a képviselők cselekvés szabadságának korlátozása. Eddigi hírek szerint ily gyűlések tartatnak: Budán, Nagy-Enyeden, Nagy-Kikindán, Turóc Szt-Mártonban, Német-Ujváron Kolozsvárt, Nagy-Léghen, Simontornyan, Kulán, Aradon, Sz. Udvarhelyen, Nagy-Váradon, Érsek-ujváron és Ungváron.

Külföldi szemle.

Brassó, 1889. jan. 30.

A hír, hogy a német hadügyi kormányzat legközelebből póthitelt kér a parlamenttől a tábori tüzéség békeállományának megszorítása céljából, valónak bizonyul. — Ugy látszik, hogy e póthitelt kérni fogják tekintet nélkül a hadügyminiszter ellenzésére, a ki, mint néhány nap óta híresztelik, azon ponton van, hogy benyújtja lemondását. Beszéli, hogy a hadügyminiszter a kérdéses intézkedést sürgősnek egyáltalán nem tekinti. De vannak neki ezenkívül még parlamenti természetű okai is az ellenzésre, mert utal arra a körülményre, hogy 1887-ben, a midőn a birodalmi gyűlés oly jelentékeny összegeket szavazott meg hadszereelési költségekre, formálisan szavát adta a miniszter, hogy a hadügyi kormányzat a közel jövőben nem lesz kényszerítve újabb póthitelek megszavazásáról a parlamenthez folyamodni. Az ellenzék ragaszkodik ez ígérelhez s kereken megfogja tagadni a póthitelt.

Belgrádból most közlik Mijatovics külügyminiszter a haladópartból való kilépésének okát. Ez nem más, mint az a körülmény, hogy a király a radikális pártot fogja megbízni kabinetalakításra s. p. azon föltétel alatt, hogy Mijatovics tagja legyen annak s hogy tárczáját megtartsa. De a radikálisok azon szándékban, hogy homogén kabinetet alakítsanak, ezt a javaslatot visszautasították. Mijatovicsnak a radikális pártba történelbépése folytán azonban megváltozott a helyzet, a nem akadályozza, hogy maga a külügyminiszter bizasék meg egy radikális kabinet alakításával. — Miután

minden nehézség el van háritva, rövid időn várható a kormányváltozás, mely egész simán fog lefolyni. — Az új radicalis cabinet kinevezése néhány napig késni fog, mert összeállításában néhány még el nem intézett személyi jellegű nehézség merült fel.

Párisban a köztársasági párt tekintélyes férfiai f. hó 27-én több gyűlést tartottak a helyzet s az esetleg bekövetkező események megbeszélése végett; de határozatra nem jutottak 28-án d. e. ismét minisztertanács volt, mely főképp azzal foglalkozott, mily intézkedések teendők, ha ne'án kísérletek történnének a rend megzavarására. Ez különben nem valószínű; eddig legalább teljesen nyugodt. — Carnot köztársasági elnök számos politikai személyielyel értekezett és el van tökéltve, hogy nyugodtan, hidegvérrel meg fog tenni mindent, a mit kötelessége parancsol; teljesen elválja a felelősséget mindazért, a mit a helyzet ne'án reá róhat; az az alkotmány előtt megszabott idő előtt nem lép vissza a reá ruházott hatalomtól és törekedni fog igazolni azt a bizalmat, melyet a parlament és az ország vetettek belé. Floquet kormányelnök elhatározta, hogy benyújtja lemondását, ha a kamara ezt üdvösnök találna a köztársaságra nézve: ellenkező esetben pedig el van tökéltve, hogy megtesz minden intézkedést, a mit a köztársaság érdekei szempontjából szükségesnek fog találni. Parlamenti körökben nagy az izgalom. A befolyásos vezérférfiak az izgatottság lecsillapítására törekednek. Hir szerint a kormány hajlandó a kamara feloszlására és az új választások április havára való kitűzésére, ha előbb a választási törvény akként módosíthatnák, hogy el lehessen nyomni a plebiscitumra irányuló üzemeket. Néhány képviselő erőlyes fellépést kíván Boulanger ellen és azt tanácsolják, hogy Campenon tábornok bizassék meg új cabinet alakításával.

Berlinből jelentik, hogy a keletafrikai ügyben kiküldött bizottságban Bismarck Herbert gróf kijelentette, hogy Wissmann százados, birodalmi biztosnak szabad kezét engedtek és ez csak Afrikában fogja a szükséges intézkedésekre vonatkozólag rendszabályait megállapítani. Virchow különösen az ellen szólt fel, hogy a kormány az egész partot akarja megtartani s nem csupán Panganit és Dar-es-Salaamot a két megszállt helyet. Egyszersmind kijelentette, hogy idegenkedik a korlátlan hatalomtól, melylyel Wissmann felruházta. A javaslat 2. szakaszának utolsó pontját valószínűleg törölni fogják, hogy a kelet afrikai társaság inkább a háttérbe maradjon.

Bak, budapesti amerikai főconsul, a washingtoni külügyi hivatal teendőinek vezetésétől felmentette és a consulatus vezetésével Gerster alconsul bízta meg. A felfüggesztés Blacknak az osztrák-magyar monarchia államjogi s közgazdasági és vámvédelmi politikájáról egy amerikai folyóiratban közzétett véleménye miatt történt.

Román lapszemle.

A kulturegyletulu megint azon kiüntetésben részesült, hogy a „Gaz.” (10. sz.) vezércikkben káromkodik ellene. Olyan Titán Laczi förmedmény ez is. Mi baja van megint?

A „Siebenbürgisch deutsches Tageblatt”-tól kapta a spiritust, melytől fölbátorodva, — ugyancsak kiabálja: „Mi is itt vagyunk, nemesak a szászok!” Valami közművelődési színi előadás volt Szászvároson, melynek nem is csak két neve van, mint Brassónak, hanem 3, u. m. Szászváros, Orosztie és Broos. Már aztán hogy ne volna ott legénykedés szász és román sovenisták részéről, a hol még a város neve felett is három felé huznak! Elég az, hogy magyar színi előadás és utána táncmulatság volt Szászvároson, a hol magyar középiskola, áll. polg. leányiskola és magyar óvoda is van, plane azok által a kulturegyletisták által alapítva és fenntartva.

Innen az a batuta és kalusertáncz a Gazetában az ellen az óvoda ellen. Csak az a baj, hogy óvoda és hogy magyar óvoda. — Ezért fáj a foga a szebeni „Tageblatt”-nak s a brassói Lensorosnak. A fogfájás pedig sok bolondra ráveszi az embert, még ha szász és római is. Tánczol mindkettő kinjában azért a magyar óvodáért.

A rumun háza szentély, oda be ne engedjék a magyar óvónőt, hogy Romulus és Remus unokáit a magyar óvodába csábítja. Inkább egye meg a gyermeket Romulus és Remus anyja a lupocica — nőstény farkas, — inkább essék kutba, éjjen szenes csutakká, inkább gyujtsa fel apja házát s vesszen oda minden, de magyar óvodába ne adja gyermekét, a kinek ősapja farkastejet szoptott.

Csak nem ír talán ilyeneket is „Gazeta”? Nem ezekkel a szavakkal, de vadabban. Ő azért soha sem szokott izgatni a honpolgárai között. Ő ártatlan, mert csak így ír: „Megszentségtelenítik a román család szent és tiszta küszöbét.” Ugyan mivel? Azzal ha a magyar óvónő román családnál látogatást tesz Szászvároson.

Ez a lap, a mely ma ilyen szemérmelenséget en-

ged meg magának, holnap már hálás köszönetet szavaz a brassói román nőegylet nevében nemzetiség különbség nélkül Brassó város lakóinak, kik a román bálban felülfizettek. A jótéteményt magyartól is elfogadja, meg is köszöni és ezután így ír: „Mit keresnek a magyar óvodák román és szász községekben, a hol szászoknak rumunnak vannak nemzeti iskoláik, sőt a szászoknak, van óvodájuk is.” Tehát mert a rumunnak nincs, a szászoknak van óvodája: a magyarnak ne legyen. Így csak a Gazetában szoktak következtetni. Talán magyar nyelvet és szellemet akarnak az óvodákkal terjeszteni? A rumunnak nincs szüksége sem a magyar szellemre, sem a magyar nyelvre, melylyel hazánk legtöbb vidékén éhen lehet meghalni.”

Igy a „Gazeta”, de ő azért nem izgat a magyar nyelv ellen. Hol vannak ilyen legtöbb vidékek hazánkban, ezt nem mondja meg, mert tudja, hogy csak üres hordót kongat, midőn ilyeneket ír. — Ma a „Gaz.” Brassóból Váczig és Pozsonyig nyugodtan utazhatik a magyar nyelvvel. Ő sem hiszi, a mit ír, de az a mestersége.

Van még ennél rettenetesebb valami. Az a gróf Apponyi értésükre adta a nemzetiségeknek, hogy ő hogyan képzei s milyennek akarja látni Ungariát. Na, szépen vagyunk! Hiszen azt hittük, hogy ha a Tisza-kormány helyébe az Apponyi kabinet kerül, hegyenvölgyön fog szólni a duma, a csimpoja s ime kitűnt, hogy Apponyi még tüzesebb magyar, mint Tisza, a kálinista.

Most már mitevők legyünk? Hát ha így van, inkább maradjon meg Tisza, hiszen alatta kedvünkre szidhatjuk a kormányt, az összes országos pártokat, az egész magyar nemzetet. Apponyi alatt ez még sem menne, mert lám boeru mare, ezek pedig éppen most akarják oda át Bretianot perbe fogni. Maradjon inkább Tisza.

Hát a fehérhollóból, azaz, hogy Mocsáryból mi lett? Ő volt az egyetlen magyar, kiben „Gazeta” és „Tribuna” kedvüket találták, de a jó kedv elromlott. A holló megfeketedett s a dracitu, mióta azt mondotta az országgyűlésen, hogy a nemzetiségeknek meg kell magyarul tanulni. Ma már agyon hallgatják, ki tegnap még egyetlen derék magyar volt.

A Tribunához is elküldötték az ethnografiai társulat felhívását. Ha ennyire figyelmesek voltak iránta, most már olvashatnak magas hangú nótát. Majd bizony ő fog egy Hunfalvyval, egy Moldovánal s más ilyenekkel egy gyékényen ámulni.

A poporu romanut nem képviselik mások, mint igazhű tribunisták, az ilyenek pedig Bukarestből és nem Budapestről várják a megváltó tudományt, csak azért, hogy Szebenhez közelebb esik Bukarest, mint Budapest.

Czenkalji.

Tanügy.

A brassói állami közép faipariskola első félévi vizsgálatainak sorrendje az 1888/89-ik évben.

Február hó 1-én d. e. 8-tól 12 óráig.

Szám- és mértanból, magyar nyelvből és vegytanból az I-ső osztály, természettan- és növénytanból II-ik osztály, faipari technológiából és leíró géptanból a II. és III-ik osztály.

Febr. hó 1-én d. u. 2-től 5 óráig.

Szerkeztanból II. és III-ik osztály, nemzetgazdaságtanból III-ik osztály, építészeti alaktanból II-ik osztály, könyvvitelanból III-ik osztály.

A vizsgálatra a t. szülőket és érdeklődőket tisztelettel meghívja

Brassó, 1889. január hó

Az igazgatóság.

Midőn középfaipariskolánk holnap tartandó félévi vizsgáinak sorrendjét ismételtelen közölnök, szükségesnek tartjuk a t. közönség figyelmét külön is felhívni ezen szép hivatásu, kitűnő szakiskolánkra. A kit iparunk fejlődése s az ennek alapját képező szakértő, művelt iparos elem nevelése érdekelt, kellemes órákat tölthet ezen vizsgálaton.

Helyi és vidéki hírek.

Rudolf trónörökös

haláláról szóló hírt tegnap este 7 óra 15 perczkor vettük s azonnal külön kiadásban közöltük helyi előfizetőinkkel, ugyancsak külön kiadásban adtuk ki minden távirót, melyek lapunkban ma foglaltatnak. A márczius 15-iki bizottság e hír hallatára elhalasztotta gyűlését. A protestáns nőegylet fillérestélyén zsufolva volt diszes közönség. A rendezőség nevében lapunk szerkesztője tudatta e borzasztó csapást, kijelentve, hogy a fillérestély elmarad, mert a a nemzetet ért nagy csapással nem egyezhető össze a mulatás. — A közönség megrendülve vette e hírt s nagyon természetesnek találta az elhalasztást. Az iskolák szünetelnek. A köz- és magánépületeken gyászlobogók lengnek.

Kinevezés. A pénzügyminiszter kinevezte Nagy Ferencz szebeni fővámszedőt I. osztályu fővámszedővé a brassói fővámhivatalhoz.

A vasuti tánczvigalom elmarad. A vasuti tánczvigalom rendezősége ezennel tudatja a közönséggel, hogy a február hó 1-ére tervezett tánczvigalom Rudolf trónörökös ő fensége hirtelen bekövetkezett halála miatt bizonytalan időre elhalasztatik. A tánczvigalom megtartásának napjáról a t. közönség értesíteni fog.

Elmaradt fillérestély. A brassói protestáns jóteköny nő egyet tegnap fillérestélyén ismét zsufolóság volt tömve „Europa” terme, mely képtelen volt több vendéget befogadni. Az estély azonban, tekintettel Rudolf trónörökös halál hírére, elmaradt. Valóban elismerést érdemel Beuer Jánosné ő nagysága azon finom tapintatért, hogy mint házaszony azonnal intézkedett az elhalasztás iránt.

Tanári kör legközelebbi felolvasása vasárnap február hó 3-án d. u. 5 órakor lesz az „Europa” nagy termében. Felolvasni Kemény Ferencz főrealiskolai tanár fog „A levélírásról.” A felolvasásokat ismételtén ajánljuk a t. közönség szíves Figyelmébe.

Közügylés. A „brassói polgári kereskedelmi testület, mint ipartársulat” f. évi február hó 10-én d. e. 10 órakor tartja az „Europa” szálloda nagy termében idei rendes közgyűlését. Napirenden következő tárgyak vannak: 1) elnöki megnyitó; 2) jegyző évi jelentése; 3) pénztáros és számvizsgálók évi jelentése; 4) iskolaigazgató jelentése; 5) az évi tagsági díj megszabása és 6) indítványok.

A kisedővőintézetek hétfőn, február 3-án ismét megnyílnak. Erről a szülők ez uton értesítettek.

Emke perselyek. (Folytatás.) Knapp Mihályné 3 66 frt, Grünfeld Salomonné 3 70 frt, Prohászka Mathilda 2 23 frt, Maurer Viktorné 7 55 frt, Steinhart Zsigmondné 2 70 frt, Klein Károlyné 3 70 frt, Szabó Györgyné 3 66 frt, Schmid Teréz 4 27 frt, Piblinger Edéné 1 28 frt, Keresztéssy Józsefné 3 01 frt, Bitay Béláné 1 59 frt, Flischer Sámuelné 2 44 frt, Pásztor Istvánné 1 13 Kollár Ilona 3 60 frt, Kelemen Mari 58 kr, Rosenthal Ignácáné 1 70 frt, May Rozália 3 27 frt, dr. Weisz Ignácáné 4 10 frt, Temesvári Istvánné 3 68 frt, Biró Sándorné 2 25 frt, Fink Adolfné 3 66 frt, Szabó Lajosné 3 66 frt, Fuchs Bernátné 3 65 frt, dr. Hoffmann Frigyesné 3 frt. — Multkori közleményünkbe tévedés csuszott be, mert Bányai Mariska k. a. perselyében nem 1 frt 11 kr, hanem 4 frt 11 kr volt. — (Folytatjuk.)

Intő példa. Apácán egy asszony elhagyta a férjét és elment Bölönbe. A férj háromszor is birta, pap elé is idéztette, míg végre e hó 26-án, hét napi mulatozás után hazatért. De ekkor már a bárány férjből farkas-férj lett. Kérdőre vonta, hogy miért megy annyit „félre” s hagyja el férjét s négy gyermeket? Az asszony erre hetykén válaszolt, mire a férj megragadta az asszony haját s csaknem tövig levágta, mint ő maga írja nekünk, „hogy a többi ilyenek példát vegyennek arról, férjeiket és házikot ok nélkül 7 napig ne hagyják el.”

Rendőri jelentés. A városkapitányság igen érdekes terjedelmes rendőri jelentést adott ki az 1888. évről, melyet jövő számunkban elkezdünk közölni.

T á v i r a t o k.

Budapest, este 8 óra 20 percz. (éjjel 11 óra 15 perczkor érkezett.) Daczára mai tüntetések miatti képviselőházi elnapolásnak, trónörökös halálának bejelentése miatt ülés lesz. Mindenütt gyászlobogók. Színházak zárva.

Bécs, (éjjel 11 óra 20 perczkor feladva. Érkezett reggel 7 óra 30 percz.) Haláleset miatt a Felségek Budapestre utazása elmarad. Szemben a „Wiener Zeitung” hivatalos jelentésével elesnek a bécsi lapok azon versioi, mintha a halál oka vadászatnál előforduló szerencsétlenség lett volna. Óriási nép hullámszik Bécs utain. Távirida hivatalokban óriási tolongás. Képviselőház ülése a gyászshir hallatára nagy izgatottságban ért véget.

Berlin, (éjjel 11 órakor feladva; érkezett reggel 7 óra 30 percz.) Gyászshir következtében hangverseny az udvarnál elmaradt. Mindenütt a legnagyobb részvét. Színházak zárva. Lapok külön kiadásban jelennek meg.

Társzerkesztők:

Nagy-Küküllőmegye részéről Horváth László (Segesvár.) Kis-Küküllőmegye részéről Gyöngyössy István (D.-Szent-Márton.)

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

Szterényi József.

